

สรุปพัฒนาการด้านการกำกับดูแลกิจการในต่างประเทศ ไตรมาสที่ 1 ปี 2550

การเปิดเผยข้อมูล

1. การเปิดเผยการถือครองหลักทรัพย์ของผู้บริหารระดับสูง

ตลาดหลักทรัพย์ Shanghai กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทจดทะเบียนรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ต่อบริษัท (timely report) และให้บริษัทรายงานมาที่ตลาดหลักทรัพย์ภายใน 2 วันทำการนับจากได้รับรายงานจากผู้บริหาร โดยให้บริษัทรายงานผ่าน Website ของตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายใต้หัวข้อ "Listed Companies Credit Record" ข้อกำหนดนี้เป็นแนวปฏิบัติเพิ่มเติมจาก Listing Rules ที่ปรับปรุงแก้ไขไปเมื่อ พฤษภาคม 2549

2. การบังคับใช้ IFRS

รัฐบาลเกาหลีใต้เตรียมจะกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนทั้งใน Main และ Kosdaq Market ใช้ International Financial Reporting Standards (IFRS) ภายในปี 2553 และจะทบทวนกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ.หลักทรัพย์ และข้อกำหนดเกี่ยวกับผู้สอบบัญชี ในปี 2551 รวมทั้งจะกำหนดมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ด้วย

3. IFRS สำหรับ SME

The International Accounting Standards Board (IASB) ได้เผยแพร่ร่าง IFRS สำหรับ SME วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถเปรียบเทียบงบการเงินของ SME ในทุกประเทศได้ อย่างไรก็ตามขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศว่าจะบังคับใช้หรือไม่ ร่างมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นฉบับที่ย่อส่วนจาก IFRS ฉบับเต็ม ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายและแบ่งตามหัวเรื่อง แทนที่จะแบ่งตามเลขที่ IAS โดย IASB จะเปิดรับความคิดเห็นจากสาธารณชนจนถึงวันที่ 1 ตุลาคม 2550

4. การลงโทษจากการเปิดเผยข้อมูลเท็จเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ

กรรมการ 6 คน (กรรมการผู้จัดการ กรรมการบริหาร 2 คน กรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร 1 คน และ กรรมการอิสระ 2 คน) จากจำนวนคณะกรรมการทั้งสิ้น 7 คน ของบริษัท Chuan Soon Huat Industrail Group ซึ่งเป็นบริษัทเฟอร์นิเจอร์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ถูกปรับปรับคนละ 50,000 เหรียญสิงคโปร์ เนื่องจากไม่ปฏิบัติตาม Securities and Future Act มาตรา 203 เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลสำคัญ

ความผิดที่ถูกลงโทษคือ บริษัทเปิดเผยในรายงานประจำปีว่าบทบาทหน้าที่ของ Executive Chairman – Mr. Lee Tian Teck ซึ่งไม่ได้เป็นหนึ่งในกรรมการที่ถูกลงโทษว่า มีหน้าที่กำหนดวาระการประชุมคณะกรรมการในแต่ละครั้ง แต่รายงานประจำปีเองก็ได้เปิดเผยว่า Mr.Lee มีสุขภาพไม่ดีตั้งแต่ปลายปี 2546 และไม่เคยเข้าร่วม

ประชุมคณะกรรมการในปี 2547 และ 2548 แม้แต่ครั้งเดียว ทั้งนี้ โทษสูงสุดของความผิดตามมาตรา นี้ คือ ปรับ 250,000 เหรียญสิงคโปร์ และจำคุกไม่เกิน 7 ปี

ผลสำรวจเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

1. ผลสำรวจการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในอังกฤษ

Grant Thornton ดำเนินการปฏิบัติตาม The Combined Code ของบริษัทจดทะเบียนใน FTSE 350 ประจำปี 2549 โดยมีผลที่น่าสนใจดังนี้

- บริษัท 34% รายงานว่าปฏิบัติตาม Code ครบถ้วนแล้ว แต่จากข้อมูลที่บริษัทเปิดเผย พบว่ามีเพียง 31 บริษัท หรือ 10% ของ FTSE 350 ที่เปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจนและเพียงพอที่แสดงให้เห็นว่าปฏิบัติตาม Code อย่างครบถ้วนจริง
- เกือบทุกบริษัทที่ยังปฏิบัติตาม Code ได้ไม่ครบ (96%) อธิบายเหตุผลสำหรับเรื่องที่ไม่ปฏิบัติ และพบว่า 32% ของบริษัทในกลุ่มนี้มีพัฒนาการอย่างมีนัยสำคัญ และ 57% ไม่เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน
- เรื่องที่บริษัทมากกว่าครึ่งหนึ่ง ไม่ปฏิบัติ คือ การเปิดเผยความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียหลัก ข้อบกพร่องของระบบควบคุมภายในและวิธีดำเนินการแก้ไข และการให้บุคคลที่สามที่เป็นอิสระตรวจสอบข้อมูล Corporate Responsibility ที่เปิดเผยต่อสาธารณชน

2. ผลสำรวจการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในออสเตรเลีย

Horwath บริษัทที่ปรึกษาเกี่ยวกับบัญชีและภาษีใน Australia ร่วมกับ University of Newcastle ทำการประเมินผล CG ประจำปี 2549 ของบริษัทจดทะเบียนใน Australia จากข้อมูลที่เปิดเผยในรายงานประจำปี 2548 โดยแสดงผลประเมินเป็นสัญลักษณ์ดาวเหมือนประเทศไทย (สูงสุด 5 ดาว และต่ำสุด 1 ดาว)

ผลการประเมินแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือบริษัทที่มี Market Cap. ขนาดใหญ่ (บริษัทที่มี Market Cap. สูงสุด 250 ลำดับแรก) และบริษัทที่มี Market Cap. ขนาดกลาง (บริษัทที่มี Market Cap. สูงสุดในลำดับที่ 251-400) โดยมีผลประเมินเปรียบเทียบดังนี้

ผลประเมิน	บริษัทที่มี Market Cap. ขนาดใหญ่		บริษัทที่มี Market Cap. ขนาดกลาง	
	จำนวนบริษัท	%	จำนวนบริษัท	%
5 ดาว (ดีเลิศ)	37	14.8%	4	2.66%
3.5 ดาวขึ้นไป (ระดับดีขึ้นไป)	165	66%	66	44%
1 ดาว (แย)	4	1.6%	9	6%

บริษัทที่มี Market Cap. ขนาดกลาง มีผลประเมิน CG ต่ำกว่ากลุ่มบริษัทที่มี Market Cap. ขนาดใหญ่ แต่ไม่มีนัยสำคัญ

เรื่องที่ทั้ง 2 กลุ่มปฏิบัติได้ในระดับเดียวกัน คือ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ non-audit fee จรรยาบรรณ การบริหารความเสี่ยง และการซื้อขายหุ้นของกรรมการ ส่วนเรื่องของบริษัทขนาดกลางทำได้น้อยกว่าบริษัทขนาดใหญ่อย่างเห็นได้ชัด คือ การจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนและคณะกรรมการสรรหา และองค์ประกอบของทั้ง 2 ชุด

Horwath เสนอความเห็นเห็นว่า บริษัทที่มี Market Cap. ขนาดใหญ่ ควรปรับปรุงเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและคณะกรรมการชุดย่อยให้มีความเป็นอิสระจริง โดยเฉพาะกรรมการอิสระ ไม่ควรอิสระแค่ตามนิยาม เพราะพบว่าบริษัทบางแห่งที่กรรมการอิสระมีความเกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมกับบริษัทเป็นมูลค่าพันล้านเหรียญต่อปี นอกจากนี้ บริษัทควรกำหนดมาตรการป้องกันการใช้ข้อมูลภายในให้เข้มข้น ด้วยการกำหนดให้กรรมการซื้อขายหุ้นของบริษัทได้ภายหลังจากงบการเงินเผยแพร่สู่สาธารณชนแล้ว 1 เดือน

3. ผลศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างและการจ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการ

ผลศึกษา The 2007 Board Practices เกี่ยวกับโครงสร้างและการจ่ายค่าตอบแทนของกรรมการของบริษัทจดทะเบียน 1,433 แห่ง ที่อยู่ใน S&P 1500 จากข้อมูลที่เปิดเผยในปี 2549 จาก Institutional Shareholder Services (ISS) ซึ่งเป็นบริษัทที่ให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการและ Proxy Voting พบว่า

- บริษัทใน S&P 500 มีรูปแบบคณะกรรมการที่เป็น Classified Board¹ ลดลงจาก 53% ในปีก่อน เป็น 45% แสดงให้เห็นแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของจำนวนบริษัทที่ต้องเลือกกรรมการทุกคนใหม่ทุกปี
- ค่าตอบแทนกรรมการโดยเฉลี่ยเท่ากับ 160,493 เหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 12% ซึ่งค่าตอบแทนรวมทั้งค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินและค่าตอบแทนที่เป็นหุ้น
- ประธานกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัทได้รับค่าตอบแทนเฉลี่ย 189,852 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ประธานกรรมการที่เป็นกรรมการอิสระได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นอีก 79,183 ดอลลาร์สหรัฐ
- มีบริษัท 54% ที่ให้ Stock Option เป็นค่าตอบแทนกรรมการด้วย ซึ่งลดลงจากปีก่อนเล็กน้อย (ปีก่อน 58%) ขณะที่การให้ Restricted หรือ Deferred Share เพิ่มขึ้นจาก 44% ในปี 2548 เป็น 51% ในปี 2549
- จำนวนบริษัทที่เปิดเผยแนวทางการให้ Stock Option แก่กรรมการที่ไม่ใช่พนักงานของบริษัทเพิ่มขึ้นจาก 28% ในปี 2548 เป็น 37% ในปี 2549
- ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าบริษัทปฏิบัติตามความต้องการของผู้ถือหุ้นมากขึ้น

4. ผลสำรวจเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบ

Huron Consulting Group บริษัทที่ปรึกษาด้านการเงิน วิเคราะห์ประวัติกรรมการตรวจสอบเปรียบเทียบปี 2548 และ 2545 โดยมีกรรมการตรวจสอบที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประมาณ 700 คนจาก 178 บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ใน NASDAQ 100 และ Fortune 100 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ผลการศึกษาพบว่า

¹ Classified Board คือ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่เท่ากัน แล้วแต่บริษัทจะกำหนด เพื่อความต่อเนื่องของกรรมการ และรักษากรรมการที่ต้องการไว้

- จำนวนกรรมการตรวจสอบที่เป็นนักบัญชี (Accountant) เพิ่มขึ้นจาก 5% ในปี 2545 เป็น 11% ในปี 2548
- ทุกบริษัทรายงานว่ามีความซึ้งใจของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คนที่มี Financial Expert แต่พบว่า
 - มีเพียง 23% ที่มีพื้นความรู้ (background) ด้านบัญชี
 - 40% เป็น Financial Professional
 - 37% ไม่มีพื้นฐานด้านบัญชีหรือการเงินเลย
- 38% ของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน มีความซึ้งใจอย่างน้อย 1 คนเป็นนักบัญชี (เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ที่มีเพียง 20%)
- สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 4 คน
- คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมในรอบปี 5-10 ครั้ง

หมายเหตุ :

1. Accountant พิจารณาจากการศึกษาหรือประสบการณ์ เช่น เป็น CPA , Controller, Accounting Professor, ทำหน้าที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการ Accounting Standard เป็นต้น
2. Finance Professional เช่น เป็น CFO, Treasurer, Finance Professor เป็นต้น
3. Financial Expert คือ มีความเข้าใจในมาตรฐานบัญชีและงบการเงิน มีประสบการณ์ในการเตรียมตรวจสอบ วิเคราะห์ และประเมินงบการเงิน หรือมีประสบการณ์ดูแลคนเหล่านั้นอย่างใกล้ชิด มีความเข้าใจระบบควบคุมภายใน และมีความเข้าใจในหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

5. ผลสำรวจเรื่อง CEO Succession Plan

National Association of Corporate Director (NACD) ร่วมกับ Mercer Delta Consulting สำรวจความเห็นจากกรรมการบริษัท Public, Private และ Nonprofit ในสหรัฐฯ ประมาณ 1,400 คน เกี่ยวกับ CEO Succession Plan พบว่า

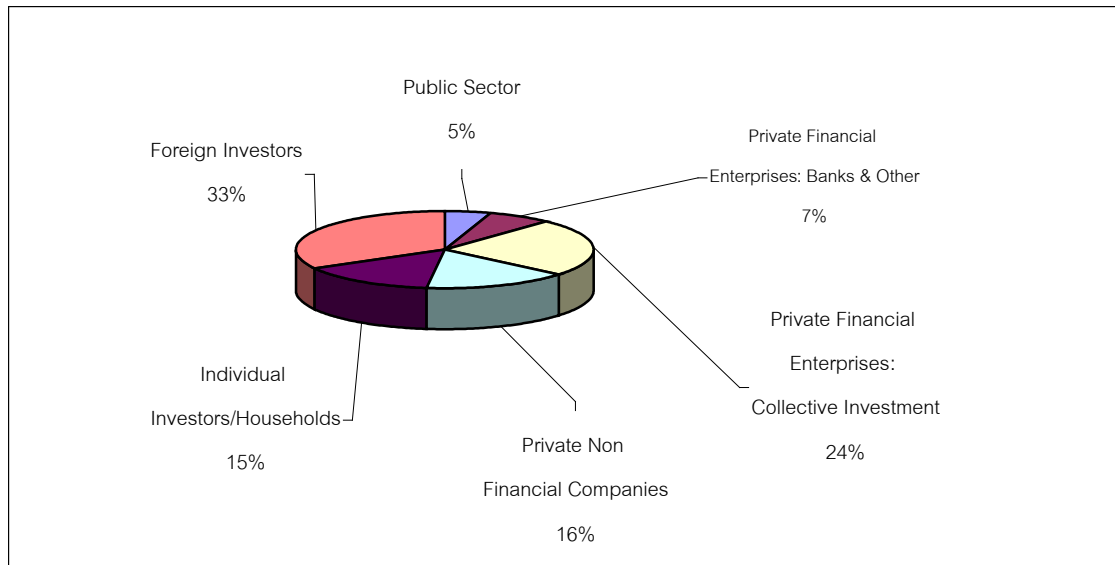
- 50% ของกรรมการบอกว่าบริษัทได้ดำเนินการเรื่องนี้แล้ว
- 50% ของกรรมการเห็นว่าคณะกรรมการยังทำหน้าที่ในเรื่อง CEO Succession ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยประเด็นที่เป็นปัญหา คือ การพัฒนาทักษะของผู้บริหารระดับสูงด้านการจัดการและภาวะความเป็นผู้นำ
- ในรายงานฉบับนี้ ได้เสนอแนะว่าการเตรียมเปลี่ยน CEO ควรดำเนินการอย่างน้อย 3-5 ปี เพื่อให้คณะกรรมการได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วนและแน่ใจว่าเลือกบุคคลที่จะมาเป็น CEO ได้ถูกต้องแล้ว

6. ผลสำรวจโครงสร้างผู้ถือหุ้นในยุโรป

The Federation of European Securities Exchange (FESE) สำรวจโครงสร้างผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในยุโรปเพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างตลาดหลักทรัพย์ในยุโรปเอง และเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ใช้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ หรือนโยบายการเงิน เป็นต้น

FESE จะศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้นทุก 2 ปี โดยข้อมูลที่ศึกษาในปี 2549 ใช้ข้อมูล ณ สิ้นปี 2548 จาก 26 ตลาดหลักทรัพย์ เพิ่มขึ้นจากการศึกษาครั้งที่แล้ว 6 ตลาดฯ

โครงสร้างผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในยุโรป ณ สิ้นปี 2548 แสดงได้ดังนี้

หมายเหตุ : สัดส่วนผู้ถือหุ้นที่เป็น Private Non Financial Companies ในแต่ละตลาดหลักทรัพย์ ต่างกันมาก เช่น ในอังกฤษมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นกลุ่มนี้เพียง 1.7% ขณะที่เยอรมันมีสูงถึง 43%